

Assignatura: **LLENGUA CASTELLANA I
LITERATURA**

Professor/a: Miguel A. Moll Salleras

1. CONTINGUTS:**BLOC 1. *La varietat dels discursos i el tractament de la informació.***

- Coneixement del paper que exerceixen els factors de la situació comunicativa en la determinació de la varietat dels discursos.
- Classificació i caracterització dels diferents gèneres de textos, orals (conferència, debat, tertúlia, conversació, etc.) i escrits (descripció, narració, exposició, argumentació, etc.), d'acord amb els factors de la situació i utilitzant-ne el registre i l'adequació al context de comunicació.
- Composició de textos expositius orals i escrits propis de l'àmbit acadèmic, a partir de models, atenent les condicions de la situació i utilitzant adequadament els esquemes textuais.
- Estudi i utilització de procediments per a l'obtenció, el tractament i l'avaluació de la informació, a partir de documents procedents de fonts impreses i digitals, per a la comprensió i producció de textos.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits i apreciació de la necessitat social de cenyir-se a les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

BLOC 2. El discurs literari.

- Comprensió del discurs literari com a fenomen comunicatiu i estètic, via de creació i transmissió cultural i expressió de la realitat històrica i social. Característiques de la llengua literària. Els gèneres literaris.
- Evolució històrica de les formes i els temes literaris:
  - a. Edat mitjana: marc històric i cultural. Lírica popular i lírica culta. Jorge Manrique. L'èpica i les formes narratives tradicionals. El cantar del Mío Cid. Gonzalo de Berceo, Arcipreste de Hita, Don Juan Manuel. Orígens del teatre. La Celestina.
  - b. Els segles XVI i XVII. Renaixement i barroc: marc històric i cultural. Temes i estructures de la lírica: la poesia italianitzant, conceptisme i culteranisme. Els gèneres narratius renaixentistes. La novel·la picaresca. Cervantes i la novel·la moderna. Lope de Vega i el teatre clàssic espanyol: característiques, significat històric i influència en el teatre posterior.
  - c. Els segles XVIII i XIX: marc històric i cultural: Les innovacions de la lírica romàntica. Espronceda. Bécquer i la seva influència posterior: El desenvolupament de la novel·la realista i naturalista en el segle XIX. Galdós i Clarín. La constitució d'un teatre realista i costumista en el segle XVIII. Leandro Fernández de Moratín. El teatre romàntic. Els orígens del periodisme i de l'assaig en els segles XVIII i XIX. Cadalso, Jovellanos i Larra.
- Lectura i comentari d'obres breus i de fragments representatius dels períodes estudiats, de manera que es reconeixin les formes literàries característiques, es prengui consciència de la constància de determinats temes i de l'evolució en el seu tractament.
- Lectura, estudi i valoració crítica d'obres significatives dels gèneres estudiats.

Assignatura: **LLENGUA CASTELLANA I
LITERATURA**

Professor/a: Miguel A. Moll Salleras

- Composició de textos literaris o d'intenció literària a partir dels models llegits i comentats.
- Consolidació de l'autonomia lectora i apreciació de la literatura com a font de plaer i de coneixement d'altres mons, temps i cultures.
- Utilització autònoma de les biblioteques: de centre, de l'entorn de l'alumnat i de les biblioteques virtuals.

BLOC 3. Coneixement de la llengua.

- Estudi de la relació entre la modalitat de l'oració i els actes de parla, i interpretació del significat contextual de les modalitats oracionals.
- Reconeixement i anàlisi de les relacions lèxiques de caire formal (composició i derivació) com a procediments de creació de formació de paraules.
- Distinció entre l'ús objectiu (denotació) i subjectiu (connotació) de les paraules.
- Sistematització de conceptes relatius a l'estructura semàntica (significats verbals i arguments) i sintàctica (subjecte, predicat i complements) de la oració per tal de reconèixer i utilitzar diverses possibilitats de realització en diferents contextos lingüístics i de comunicació, amb especial atenció a l'oració simple. Introducció a l'oració composta.
- Estudi i ús reflexiu de les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques, apreciand-ne el seu valor social.
- Estudi i ús de procediments lingüístics i paralingüístics d'inclusió del discurs d'altri dins del discurs propi.
- Reconeixement dels trets característics del sistema fonològic de la llengua castellana en relació amb el contrast entre llengües, amb les varietats sincròniques i amb les convencions ortogràfiques.
- Coneixement del fenomen de l'existència de diferents registres i usos socials i valoració de la necessitat d'una norma.
- Coneixement dels trets més característics de l'espanyol d' Amèrica i de les seves varietats, i valoració positiva d'aquesta varietat i de la necessitat d'una norma panhispànica.
- Coneixement de la pluralitat lingüística d' Espanya, amb especial atenció a la situació lingüística de les Illes Balears, de les seves causes històriques, de les situacions de bilingüisme i diglòssia, i desenvolupament d'una actitud positiva davant la diversitat i convivència de les llengües i cultures.
- Coneixement i aplicació reflexiva d'estratègies d'autocorrecció i d'autoavaluació per progressar en l'aprenentatge autònom de la llengua.

Assignatura: **LLENGUA CASTELLANA I
LITERATURA**

Professor/a: Miguel A. Moll Salleras

2. METODOLOGIA:

Al llarg del curs s'haurà de compaginar activitats diverses i equilibrades per tal que l'alumnat arribi a un coneixement i una solidesa dels continguts conceptuals que adquiriran un valor essencial en el procés d'ensenyament i d'aprenentatge.

Per altra part s'haurà de tenir molt en compte la vessant creativa de la matèria a fi que l'alumnat, en l'estudi de la llengua i la lectura de textos literaris, arribi a descobrir o a aprofundir l'aspecte lingüístics com a mediació per a transmetre els seus pensaments i emocions així coma a enriquir el seu procés de maduració personal. Aquest aspecte creatiu i imaginatiu serà contemplat en tots els aspectes de l'assignatura.

En quant als objectius que es pretén amb l'estudi de cada un dels blocs que compona l'assignatura tendriem:

- Bloc de la comunicació: adquirir competències lingüístiques per tal de comprendre i produir textos i conegui les varietats de la llengües d'Espanya i la seva realitat plurilingüe. Per això abordarem la lectura i l'anàlisi d'una sèrie de textos tipus i estudiarem les seves característiques.

Pel que fa al segon punt l'estudi es centrarà en l'adquisició d'una actitud reflexiva sobre la realitat lingüística i plural de les Illes Balears. Es tracta d'assolir una visió de conjunt de la societat actual i no només de la d'Espanya.

- El bloc de l'estudi de la llengua es concreta en l'adquisició d'una visió integral de la llengua con un tot format per nivells: fònic, morfosintàctics, semàntic i lèxics. Aquesta comprensió de la llengua ha d'estar present en tots els anàlisis de textos i en la seva comprensió. En aquest punt serà bo tenir present i recordar les normes ortogràfiques i totes aquelles que millorin la redacció de textos expositiu i argumentadors per part de l'alumnat.
- El tercer bloc, les tècniques de treball, serviran a l'alumne per orientar-lo en la recerca d'informació en tots els tipus de suport, els clàssics i el que se'ns presenten en les noves tecnologies. No es tracta només de ser destres en la recerca sinó també de saber-ne fer una selecció i una síntesis articulada i coherent.
- L'últim bloc, l'estudi de la literatura, aportarà una visió del fet literari com a manifestació cultural individual i col·lectiva en la seva complexitat i com a formació de lectors competents per desenvolupar el sentit crític i la maduresa intel·lectual.

Els quatre blocs en conjunt hauran de contribuir a formar l'alumnat augmentant els seus nivells de coneixements, la capacitat de reflexió, l'experiència lectora i la imaginació creadora.

Finalment cal esmentar que la metodologia es basarà en les explicacions del professor, els treballs pràctics de comentari de text, exercicis i resolució d'anàlisi sintàctica, morfològica i semàntica, a més de la recerca, selecció i anàlisi d'informació.

3. PROCÉS D'AVUACIÓ:

L'avaluació és continua i forma part del procés didàctic, de manera que el mateix procés d'aprenentatge és objecte de l'avaluació. Aquest procés comença a partir dels coneixements previs que tingui l'alumnat per a constatar les dificultats i després, el professor, proposarà la consecució dels objectius de cada aprenentatge. Així doncs, l'avaluació no depèn exclusivament de la demostració d'uns coneixements en un moment determinat sinó de l'avaluació (i també autoavaluació de l'alumne) en cada moment del seu aprenentatge.

L'avaluació serà contínua i formativa i es realitzarà al llarg de tot el curs però molt

**Assignatura: LLENGUA CASTELLANA I
LITERATURA****Professor/a: Miguel A. Moll Salleras**

especialment en les proves escrites que es fan al llarg de cada trimestre i que s'ajustaran, sempre que sigui possible, als continguts programats i assenyalats degudament pel professor.

Tipus de proves:

1. Exàmens: sobre un text es poden plantejar preguntes relacionades amb la comprensió i el resum, la idea principal i les secundàries, comentaris de tipologia textual, qüestions relacionades amb el lèxic, la semàntica i la morfosintaxi. Des de la primera avaluació fins al final els exàmens tindran un format semblant a l'examen de la PAU.

L'assistència a la convocatòria de qualsevol prova que s'hagi de qualificar és obligatòria. La no assistència a la convocatòria de l'examen s'haurà de justificar mitjançant un certificat mèdic o en el seu cas mitjançant un tipus de justificant emès per un organisme oficial (sempre que sigui possible), en cas de no ser així la qualificació per no presentació és de zero.

2. Treballs: Desenvolupament teòric de continguts lingüístics i/o literaris programats en el curs on es valorarà l'expressió i el contingut. Els treballs presentats per a la seva qualificació, a proposta del professor, podran ser considerats o no segons el criteri del professor; tenen una intenció didàctica d'aplicació dels coneixements i per a destriar dubtes que seran plantejades per l'alumnat amb posterioritat.

3. Aspectes relacionats sobre l'estudi i l'anàlisi de les lectures obligatòries de cada trimestre. L'alumne haurà de presentar un treball basat en una proposta o guió del professor, a més de realitzar la prova corresponent sobre l'obra de lectura obligatòria. La temporalització serà la d'una lectura obligatòria per trimestre.

En tot tipus de prova es valorarà a més dels continguts la correcta presentació, la puntuació, la correcció morfològica, l'ús d'un lèxic adequat i la capacitat de síntesi en les respostes (la penalització en aquest cas pot arribar a ser d'un 20%). També es valorarà el fet de què la resposta es centri en el tema referit en la pregunta i que sigui una resposta que contempli l'aspecte central i nuclear i no detalls relacionats secundàriament de la pregunta. Aquest tipus de resposta sense més que una relació incidental no obtindran qualificació o aquesta no serà la qualificació total estipulada. Igualment baixarà el resultat de la prova la manca de maduresa lingüística, inexactituds o expressions mancades de claredat en els judicis i arguments emprats per contestar les preguntes. Les faltes d'ortografia penalitzen també amb un valor de -0,2 dècimes per cada una d'elles.

Com aprovar l'assignatura?

- Per aprovar el curs serà necessari aconseguir una mitjana de 5 o superior a 5 en els controls que es realitzaran a cada avaluació i que constaran de teoria i de pràctica.

- Els alumnes que no arribin a la mitja podran presentar-se a un examen final de tota la matèria donada al llarg del curs sempre que en tots els exàmens i proves del curs les notes obtingudes siguin de 3 o superin una qualificació de 3. La nota final serà la nota d'aquest examen.

- Els alumnes que tinguin una mitja del curs de 5 o superior, també podran pujar nota amb dues opcions:

- Renunciar a la nota obtinguda a la mitja de curs i substituir-la per la qualificació obtinguda en aquest examen final.

- No renunciar a la qualificació i per tant mantenir la nota amb la condició de què només podrà pujar un 1 aquesta qualificació si la nota de l'examen final és superior a la nota de la mitja de curs.